

A slave prefers his free life style

עבדא בהפקירא ניהא ליה –

OVERVIEW

עבדא maintains that it is a חוב for (even) an עבד ישראל to be freed because עבדא where עבד קטן ישראל discusses the status of an עבד קטן ישראל (presumably) there is no ניהא ליה.

asks: תוספות

ואם תאמר עבד קטן ישראל דלא ניהא ליה בהפקירא -

And if you will say; regarding a minor עבד of a ישראל who does not prefer הפקירא -

כדאמרין בפרק קמא דכתובות (דף יא,א) משום דלא טעים טעמא דאיסורא מאי איכא למימר -
As the גמרא states in the first פרק of כתובות, since he is קטן so he did not 'taste' the flavor of transgressing prohibitions, what can we say to explain the view of ר"מ that it is a חוב for the עבד קטן ישראל to be freed?!¹

answers: תוספות

ויש לומר דמודה רבי מאיר בעבד קטן ישראל –

And one can say; that indeed ר"מ admits by an עבד קטן ישראל that it is a זכות for him to be freed and not a חוב.

asks: תוספות

ואם תאמר והא דקאמר התם² והא קיימא לן ודאי דעבדא בהפקירא ניהא ליה -

And if you will say; and regarding that which the גמרא states there, 'but we have established that an עבד is certainly ליה ניהא בהפקירא' -

מנלן והא רבנן פליגי ארבי מאיר ולית להו בהפקירא ניהא ליה³ -

From where did we derive this; since the רבנן argue on ר"מ and they do not maintain that the עבד is ליה ניהא בהפקירא?!

answers: תוספות

ויש לומר דמודו רבנן דניהא ליה בהפקירא אלא הכא גבי עבד לית להו -

And one can say; the רבנן admit that generally ליה ניהא בהפקירא, however

¹ The עבד קטן ישראל is not losing תרומה (for he is the עבד of a ישראל) and he is gaining his freedom so it is all for his benefit [since he is not ליה ניהא בהפקירא]. See following footnote # 2.

² The רב הונא of חידוש states that בי"ד can be מגייר קטן. The גמרא explained that the חידוש of רב הונא is that we should not think that since by an עבד it is ליה ניהא בהפקירא so the same applies to a גוי, therefore רב הונא teaches that ליה ניהא בהפקירא applies only to a גדול and not to a קטן. Why did the גמרא assume that ליה ניהא בהפקירא?!

³ The רבנן claim that it is a זכות for the עבד to be freed indicating that the עבד is not ליה בהפקירא.

here by an עבד they do not maintain that ⁴ ליה - בהפקירא ניהא ליה

לפי שהוא משועבד ורשות אחרים עליו וגדול הוא לו זכות של שיחרור משל הפקירא -

Since he is subjugated and others have rights over him and the value of freedom is greater for him than the value of הפקירא -

אבל גר שאין רשות אחרים עליו לא:

However by a (gentile who is to be converted to a) גר who is not dominated by others, then it is different; he does not prefer to convert since ליה (unless he is a גר קטן).

SUMMARY

ה"מ agrees that by an קטן ישראל who was איסורא that it is a זכות for him to be freed. The חכמים also agree that essentially ליה provided that he does not have a master.

THINKING IT OVER

Is there any connection between תוספות initial assertion that ה"מ admits by an עבד ⁵? עבדא בהפקירא ניהא ליה and the subsequent question regarding קטן ישראל

⁴ See מהו who answers this question: אבל השעבוד אבל ה"מ גבי עבד שאינו חושש בהפקירא שמפקיע עצמו מן השעבוד אבל. It seems that when the גמרא there says ליה גמרא it means (according to the רבנן) that he would have been ליה if he would not be enslaved. See (להרב קארבאליי) מירא דכייא (להרב קארבאליי) in כתובות יא,א.

⁵ See (חדושי מהריב"ן) and (להרב מרגליות) דאברהם (להרב מרגליות).